

Kritische geluiden zijn aanleiding NAJK discussieert over toekomst groen onderwijs

Het Nederlands Agrarisch Jongeren
kontakt (NAJK) discussieert deze en
volgende maand over het agrarisch
onderwijs. Vertrekpunt is het
discussiestuk 'De toekomst van het
agrarisch onderwijs' waarin docenten,
directieleden, studenten en andere
betrokkenen hun visie geven op de
kwaliteit van dit onderwijs. Volgens
NAJK-voorzitter Dirk Bruins leeft het
onderwerp sterk bij de 12.000 leden van
zijn organisatie.

"Het NAJK zegt niet dat de kwaliteit van het agrarisch onderwijs slecht is," benadrukt voorzitter Bruins, "maar we constateren wel dat er reden is om erover te discussiëren." Vanwege de kritische geluiden over de aansluiting met de praktijk en de te grote overstap van het groene mbo naar het hbo bijvoorbeeld. "Onderwerpen die sterk leven binnen het NAJK", zo stelt hij. Tijdens de discussies in het bestuur van het NAJK dat gevormd wordt door een vertegenwoordiger uit elke provincie, staat het steevast op de agenda. "Toen we een jaar geleden jaar vroegen welke onderwerpen landelijk aan bod moesten komen werd het als een van de eerste genoemd." Niet vreemd overigens, vindt de NAJK-voorzitter, want dit ligt ook heel dicht bij de

doelgroep. "Het NAJK telt heel wat leden die op een aoc of agrarische hogeschool studeren."

De NAJK-discussie over het agrarisch onderwijs staat overigens los van de discussie die LTO Nederland in de regio's momenteel voert met de groene onderwijsinstellingen en die ook is ingegeven door zorg over de kwaliteit van dit onderwijs. "We hadden dit al een jaar geleden op onze agenda staan, maar komen er nu pas aan toe", aldus Bruins. "Maar we zullen straks naar aanleiding van onze bevindingen ongetwijfeld in gesprek gaan met LTO."

In de discussie wil het NAJK aandacht besteden aan de achtergronden en ontwikkelingen in het agrarisch onderwijs en nagaan hoe de scholen het doen en wat anderen daarvan vinden. In de NAJK-discussienota 'De toekomst van het agrarisch onderwijs' valt daarover al het een en ander te lezen. Docenten, directieleden, studenten en andere betrokkenen maken daarin kritische opmerkingen over o.a. de verdunning van de studentenpopulatie, het ontstaan van grotere eenheden, verminderde diepgang in onderwijsprogramma's, minder aandacht voor vakinhoudelijke kennis, problemen bij de overgang van mas naar has, versnippering en hoge werkdruk van docenten.

Met de discussienota wil het NAJK de discussie op gang brengen. "Eerst in de regio en provincies. De resultaten daarvan komen vervolgens in het hoofdbestuur van het NAJK dat dan na discussie een standpunt naar buiten brengt. Naar verwachting zal dat eind maart gebeuren."

Matig

NAJK-voorzitter Dirk Bruins (31), die zelf boert op een middelgroot melkvee-

bedrijf in Dwingeloo en in 1996 zijn diploma aan de toenmalige middelbare landbouwschool in Meppel behaalde, is zelf niet erg enthousiast over zijn mastijd. "Ik vond de kwaliteit maar matig. Ik kon alle certificaten op mijn sloffen halen. Het kennisniveau waarop je afgekeurd werd, was voor mij onvoldoende." Maar, zo verzekert hij, dat is niet maatgevend. Hij blijkt een bijzonder geval. "Ik had er geen zin in en gooide er met de pet naar." Bruins stapte in het eerste jaar atheneum over naar de mavo die hij met een jaar vertraging afronde om vervolgens de vierjarige middelbare landbouwschool in drie jaar te doen. "Toen ik het bedrijf overnam realiseerde ik me dat ik te weinig kennis had. Communicatie, verbanden en perspectief zien en visie ontwikkelen. Dat was voor mij overigens een heel belangrijke reden om 'ja' te zeggen toen ik in 2003 gevraagd werd voorzitter te worden van het NAJK."

Essentie vergeten

De kritiek op de kwaliteit van met name de groene mbo-opleidingen zal bij die discussies een belangrijk item zijn. De focus ligt daarbij gezien de doelen van het NAJK natuurlijk op het ondernemerschap in de opleidingen. "Uiterst belangrijk voor studenten die straks het bedrijf gaan overnemen, maar ook voor afgestudeerden die in de periferie van de landbouw gaan werken. Zij moeten immers ook als ondernemer kunnen denken in hun dienstverlening voor boeren en tuinders."

Die kritiek is er, stelt Bruins. Of die terecht is, moet overigens nog blijken. "De klacht van een werkverdelers van de agrarische bedrijfsverzorging bijvoorbeeld", licht Bruins toe. "Die zegt dat hij afgestudeerden van het groene mbo niet

NAJK-voorzitter Dirk Bruins: Te veel focus op vernieuwing ten koste van de essentie?

zelfstandig op pad kan sturen, terwijl hij dat vroeger wel kon.” Die klacht hoeft volgens Bruins niet te betekenen dat de kwaliteit van de opleiding slechter is geworden. Misschien wordt er tegenwoordig veel meer van mensen verwacht, suggereert hij. “Wel is het blijkbaar zo dat de bedrijfsverzorging verwachtingen van afgestudeerden heeft die niet kloppen.”

Die verwachtingen over de opleiding kunnen zelfs binnen de school behoorlijk uiteenlopen, zo constateerde het NAJK volgens Bruins tijdens een discussie met directeuren, docenten en leerlin-

gen. “Je zou denken dat de output van dit onderwijs voor iedereen duidelijk zou moeten zijn, maar dat blijkt dus niet het geval. Ook lijkt het erop dat de vraag naar zelfredzaamheid van leerlingen een stuk groter is geworden. Ik vraag me af of dat wel terecht is.”

De afname van leerlingen en studenten in de traditionele opleidingen in het groene mbo en hbo is volgens Bruins een bijkomende reden voor het NAJK het agrarisch onderwijs voor het voetlicht te krijgen. “Scholen verbreden hun onderwijspakket om de instroom op peil te houden. Men heeft het gevoel dat dit ten

koste van de kwaliteit gaat.” Vergelijk het maar met boeren die verbreden, zegt hij. “Ze stoppen veel tijd in de nieuwe activiteit. Vaak blijkt dan uit het accountantsrapport dat de marge op de hoofdactiviteit minder wordt. In het geval van scholen kun je je afvragen of ze de focus niet teveel op de vernieuwing leggen en de essentie vergeten.” □

De discussienota ‘De toekomst van het agrarisch onderwijs’ kan worden gedownload via de site www.najk.nl